

XAVER

časopis banskobystrických bohoslovcov
ročník XIV. 4/2007

*Hľadáš darček,
ktorý schová všetky
ostatné ?*

Dialýza duše

**Vianoce očami
Jána Čaprku**

**Nerozumiem,
ale súhlasím
(ODLUKA)**

Z O B S A H U

ThDr. Marián BUBLINEC, PhD.
Tak oblečme si dresy.....6

Micha LAJCHA
Nerozumím,
ale súhlasím (odluka).....10

Vianoce očami najstaršieho
a najmladšieho.....14

Dialýza duše.....16

Dvestoročnica kňazského
seminára.....20

Ročníkové výlety.....26

Diakoni 2007.....32

XAVER

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského v Badíne

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník XIV.

číslo: 4/2007 (Vianoce)

jazyková korektúra

Mgr. Dušan Rončák
PhDr. Ing. Miroslav Kuric
teologický poradca
PhDr. Ing. Miroslav Kuric

technické spracovanie

Ján Jáger, Ján Kraus
fotograf: Dominik Jáger
coverfoto: Peter Baláž

adresa redakcie

Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

tel: (+421) (0) 484182602

e-mail: redakcia@xaver.sk

web: www.xaver.sk

bankové spojenie časopisu
0434002927/0900

cirkevné schválenie

Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98

registračné číslo

MK SR 1429/96

ISSN 1335-2628

šéfredaktor

Michal Lajcha

redaktor

Štefan Čunderlík

redaktor

Andrej Porubský

distribúcia

Peter Lupták

redaktor

Erik Pohorelec

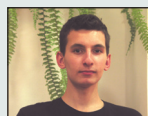
korektor

Michal Baláž

vizuálna koncepcia

Ján Jáger

poradca

Siard Sklenka

redaktor

Ján Uhnák

ÚVODNÍK

Čo vám napadne pod pojmom Vianoce? Čo je podstatou Vianoc?
Stromček, darčeky, štedrá večera, idylka, romantika, zvyky, tradícia
či kultúra...?

Podstatou Vianoc je vynaliezavá, vášnivá, šialená láska Boha k človeku!

Predstav si, že stvoríš mravce. Dáš im slobodu a ony sa postavia proti tebe. Ale ty ich nezničíš, ba čo viac, staneš sa jedným z nich, aby si ich zachránil pred vyhynutím! Je to slabé prirovnanie, a hoci potvrdzuje, že ako vysoko je nebo nad zemou, tak sú vzdialené ľudské myšlienky od Božích (por. Iz 55, 9), predsa hovorí o tom, ako sa Boh priblížil, znížil k človeku. Boh stvoril človeka, dal mu všetko vrátane slobody postaviť sa proti svojmu stvoriteľovi a chcel, aby bol človek šťastný. Človek túto slobodu nezvládol: chcel byť ako Boh – určovať, čo je dobré a čo zlé. Jeden plán zlyhal. Boh však našiel iný plán, aby človeka zachránil – stal sa jedným z nás. A práve toto sú Vianoce.

Slávenie našich Vianoc často končí na úrovni obalu. Prirovnal by som to kúpe DVD prehrávača. Prídete do Tesca, vyberiete ten najvýhodnejší, dáte si ho aj zabaliť, krásny darčekový papier, drahé stuhy. Milovanej osobe však donesiete iba všetky obaly, ligotavý, oči ťahajúci baliaci papier a stuhy, ba ešte aj tie ochranné polystyrénové výstuže, aby sa drahý tovar pri presune nepoškodil. Jednoducho, podarujete všetko, len nie DVD prehrávač.

Ak niet podstaty, všetko okolo stráca zmysel. Niekde mi totiž súčasné slávenie Vianoc pripadá, akoby ste boli pozvaní na slávnostný obed a tam vás namiesto troch chodov ponúknu dvojlitrovým zmrzlinovým pohárom. Zmrzlina je vynikajúca pochúťka, ale len pochúťka, nenajeme sa z nej. Nenasýti nás, nezaženie náš hlad, presne tak, ako nás neuspokoja všetky „obaly“ Vianoc. Hoci im dajú čaro, krásu, efekt, nedajú im podstatu, zmysel. Obal je pre človeka málo. Človek potrebuje viac. Človek, si príliš veľký na to, aby ťa naplnil obal!

„Vianoce odhaľujú aj plný zmysel každého ľudského narodenia a mesiášska radosť sa tak javí ako základ a naplnenie radosti z každého dieťaťa, ktoré prichádza na svet.“
(Ján Pavol II., Evangelium vitae 1)

Vianoce nám pripomínajú, že Boží syn sa istým spôsobom zjednotil s každým človekom. (por. Druhý vatikánsky koncil, Gaudium et spes 22)

Keď sa Boh narodí v srdci človeka, keď to človek Bohu dovolí, vtedy sú Vanoce.
Bože, daj nám silu žiť Vianoce po celý rok!

Michal LAJCHA

Buďme radi, ak ešte máme čas na zmenu, ak sme zistili, že niečo robíme zle. Ak prejavíme snahu a uznáme Boha za pána svojho života, poprosíme ho, aby on bojoval za nás, predídeme tragickým koncom svojej pýchy a nafúkanosti, aké vidíme nielen v dejinách.

Múdry sa poučí na chybách druhých, menej múdry aspoň na svojich a hlúpy ani na tých svojich.

Priatelelia, všetci, čo sme tu, máme možnosť byť minimálne menej múdri. Najhoršie nie je, že padneme, najhoršie by bolo, keby sa nám nechcelo vstať. Nikdy nie je nič stratené. Neexistuje situácia, z ktorej by nebolo východisko. Neexistuje smútok, ktorý by Boh nedokázal premeniť na radosť. Neexistuje hriech, ktorý by Boh nedokázal alebo nechcel odpustiť, pokiaľ to človek chce. Boh dáva šancu každému, nech by sme to akokoľvek zbabrali.

Život máme pevne vo svojich rukách. Som presvedčený, že ak dokážeme dať ho aj do Božích rúk, budeme ho držať ešte pevnejšie – ak nie tento časný, ten večný určite! A to je skvelá budúcnosť.

news

19. 10. Deň školského voľna predznamenal zvláštnu udalosť, ktorá sa konala v Nitre a bola veľkou misijnou konferenciou za účasti troch kňazských seminárov (BA, NR a my). Hlavným hosťom bol kardinál Jozef Tomko, ktorý nám vo svojom príhovore predstavil encykliku Pia XII. Fidei donum, chartu všetkých svetových misií. Prítomných pozdravil aj miestny diecézny biskup Mons. Viliam Judák.

26.-28.10. Náš seminár opäť zavalila vlna vyše 40 miništrantov. Za to citeľný nedostatok musel byť viditeľný v tom čase práve u vás vo farnostiach. Aspoň sa vekový priemer obyvateľov seminára načas znížil a my sme sa zase raz mohli s nádejou zahľadiť, kto nás to možno v seminári o niekoľko rokov nahradí. :-)

1. - 4.11. Dušičky sú časom, kedy sa po veľkých letných prázdninách dostávame prvý raz domov. Určite si to museli zvlášť vychutnať naši bratia prváci, ktorých vo farnostiach privítali už ako bohoslavcov. Naproti tomu nás „mazákov“ vítal už len málokto. Ale o to srdečnejšie. :-)

6.11. Najväčšia akcia v seminári od poslednej návštevy Sv. Otca na Slovensku bola oslava 200. výročia založenia seminára v banskobystrickej diecéze. Všetko to začalo sv. omšou, ktorú celebraval o. biskup Mons. Rudolf Baláž za účasti apoštolského nuncia Mons. Henryka Nowackeho a spoločenstva kňazov z celej diecézy. Patrí Bohu chvála, že v našej diecéze sa už 200 rokov vychovávajú budúci kňazi, ktorí sa starajú o im zverený Boží ľud. Je úžasné mať takú históriu a hlavne byť jej súčasťou...

11.10. Miništranti sa nestihli ani vybalíť a už zas boli medzi nami. Tentoraz pri príležitosti diecézneho futbalového turnaja, ktorý bol ešte súčasťou osláv 200-ročnice seminára. Zúčastnilo sa na ňom 12 mužstiev a v pavúku zápasov si prvé miesto vybojoval tím miništrantov zo Žiaru nad Hronom. Futbaloví kapláni majú opäť raz ďalší pastoračný cieľ.

17.11. Deň študentstva sa dá osláviť ako ináč študentsky než „študijným“ voľnom. Niektorí peši, iní autobusom či vlakom, ale cieľ bol u každého jasný. O ročníkových výletoch sa môžete dočítať na ďalších stranách tohto čísla.

18.11. Škoda, že o svojich zážitkoch sme sa nemohli porozprávať hneď na druhý deň. Totiž v tento deň, deň duchovnej obnovy (dodržia sa tzv. silentium – posvätné mlčanie) sme sa mali možnosť viac zaoberať a rozprávať sa so svojou dušou. Táto obnova bola výnimočná, lebo exercitátormi sme si boli my sami. Každý chytil do ruky svoju obľúbenú duchovnú knižku a niektorí museli o nej aj čo-to povedať. Trošku tréma, ale zvládli to.

20.11. Redaktor časopisu Sväté písmo pre každého a profesor biblika ThDr. František Trstenský nám ponúkol odbornú prednášku Zmluva v krajine Moab – text a kontext (Dt 29-30). Veru, zišla sa nám i hebrejčina a gréčtina.

25.11. Na slávnosť Krista Kráľa, ako to už býva dobrým zvykom, sme slávili sv. omšu spolu s miestnymi veriacimi obce Badín v ich farskom kostole. Keďže sv. Katarína Alexandrijská, pátronka ich kostola, pripadla na ten deň, oslava bola dvojnásobná.

3. 12. Bratom 3. a 4. ročníka boli udelené ministériá lektorátu a akolytátu, čo je nutným stupňom ku kňazskej vysviacke. Lektor má dekrét biskupa, ktorý ho oprávňuje prednostne čítať Božie slovo v liturgickom zhromaždení. Akolyta je mimoriadny rozdávatel' svätého prijímania, ktorý tak môže robiť v prípade potreby pri sv. omši, rozdáva sv. prijímanie chorým a má purifikovať (čistiť) liturgické nádoby pri sv. omši.

Tak oblečme si dresy

Keď sme takto v kope, aby bolo jasné, kto za koho kope...

(Úvahy nad myšlienkami Benedikta XVI.)

Celkom sympatická pieseň, ktorá nás vyzýva k tomu, aby sme stáli na tej strane, kde sme sa raz postavili. Keď je veľa ľudí pokope, tak je to veľmi dôležité. Je tu však jeden háčik. Vymeniť dnes dres nie je žiadna veda. Robia tak futbalisti i hokejisti, predávajú sa a kupujú. Žijeme v dobe, keď sa nedá veriť dresom. Tie sa dajú vymeniť za iné. Kabát sa dá obrátiť. Ak chceme poznať človeka hlbšie, musíme ísť hlbšie. Až pod dres, pod kabát, pod šaty, až pod kožu. Veriť sa dá iba tým, ktorí sú nahí až na kosť.

Boh nám dokazuje svoju lásku tak, že nám zjavuje to, čo je v ňom hlboko, najhlbšie. Boh ťa miluje. Ale to môže povedať každý. Odkiaľ to vieme? Odkiaľ to vieme na sto percent? Odpovedá nám Benedikt XVI.: „Pohľad na Kristov prebodnutý bok, o ktorom hovorí Ján – uvidia, koho prebodli – dosvedčuje, že Boh je láska. Práve tu môžeme kontemplovať túto pravdu. A len vychádzajúc odtiaľto vieme definovať, čo je láska. Vďaka tomuto pohľadu kresťan nachádza cestu svojho života a svojho milovania (porov. Deus caritas est, 12). Kristus vyzlečený až na kosť.

Povedali sme, že oblečenie dresu nestačí. Kristovi vyzliekli šaty, zobrali mu všetko, ostala iba dobitá a zbičovaná koža. Avšak ani to nestačilo. Najpravdivejšia pravda o jeho láske je až v jeho srdci. Vojak zobral kopiju, prebodol mu bok a z jeho prebodnutého boku vyšla krv a voda. Z neho pramenia sviatosti Cirkvi. Keď vrcholila ľudská zloba a keď sme vo svojej zlobe zašli až tak ďaleko, že sme

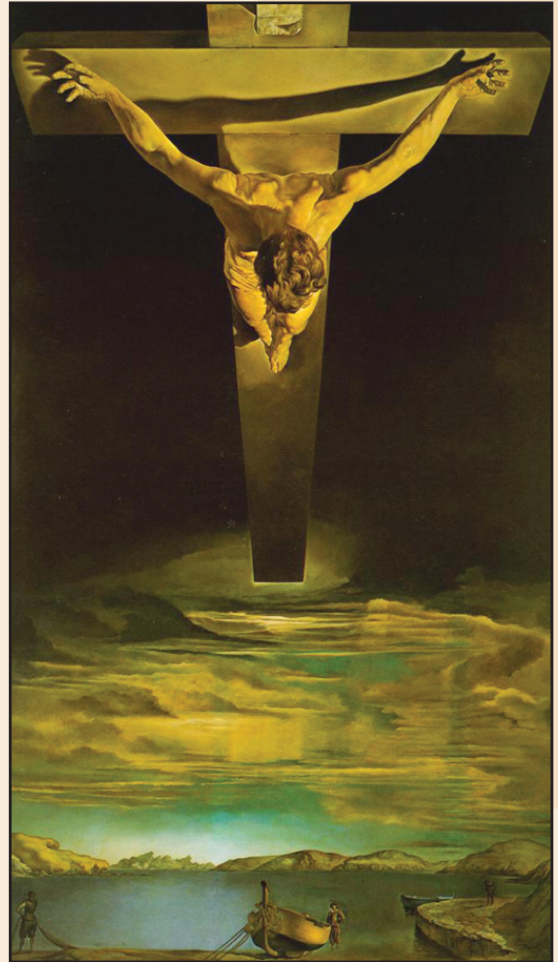

prebodli srdce samotného Boha, Boh na to odpovedal tak, ako to vie iba ON. Láskou. Boh nás nielen miluje, on je láska. Skrz naskrz prebodnutý kopijou nášho hnevu – nenašlo sa v ňom nič, iba láska. Uvidia, koho prebodli. Tu sa už nedá klamať, tu sa už nedá mýliť...

Žijeme v dobe plesových i pleťových masiek. Žijeme v dobe, ktorá nám chce stále viac nahovoriť, že šaty robia človeka. Žijeme v dobe keď prekvitá plastická chirurgia, takže nie je žiadny problém klamať telom. Komu teda veriť? Ani dresu, ani kabátu, ani holej koži. Pravda o nás a o našom kresťanstve je v nás a vychádza na svetlo vtedy, keď nás niekto prebodne. To, čo vytečie z nášho boku, to sme my, to som ja.

Ak niekto zoberie kopiju urážky, ohovárania, osočovania, nenávisti či zloby a vrazí mi ju do srdca a z môjho srdca sa na neho vyvalí prúd nenávisti a pomsty, nie som kresťan a nepomôže mi moja reverenda ani ornát. Nič mi nepomôže. A naopak. Ak mi niekto prestrelí srdce a z môjho boku naň vytryskne prúd odpúšťajúcej lásky – som Kristov. Pozrime na Jána Pavla II. Otvorili mu bok a on miloval, navštívil svojho vraha, odpustil mu. My sme videli, koho Ali Agca prebodol. Srdce plné Kristovej lásky. Dá sa to. Milovať tak, ako nás to naučil Kristus. Kristovo evanjelium nie je prázdny idealizmus. S Kristom sa dá žiť.

Vráťme sa k slovám Benedikta XVI., ktoré sme už spomínali. Budú

nám snád' jasnejšie: „Pohľad na Kristov prebodnutý bok, o ktorom hovorí Ján – uvidia, koho prebodli – dosvedčuje, že Boh je láska. Práve tu môžeme kontemplovať túto pravdu. A len vychádzajúc odtiaľto vieme definovať, čo je láska. Vďaka tomuto pohľadu kresťan nachádza cestu svojho života a svojho milovania.“

ThDr. Marián BUBLINEC, PhD.

Vianoce – Kristus ako dar pre svet a človeka

Opakujú sa každý rok. Sú súčasťou nášho života. Prežívame ich svojím spôsobom. Áno, hovoríme o Vianociach, sviatkoch Kristovho narodenia, ktoré znamenajú novú nádej celému svetu a naplnenie Božej lásky voči človeku, ktorý povstáva z hriechu k novému životu.

Ľudia si zvyknú popriať radostné, veselé, požehnané sviatky. Rozumie človek tomuto želaniu? Je za slovom vnútorné presvedčenie a istota, že toto slovo vychádza zo srdca, ktoré samo verí tomu, čo jazyk vyznáva?! Naozaj, je dôvod pre radosť, lebo človek sa vďaka Božej добрote stáva účastným dobra, ktoré presahuje jeho časnosť a robí ho schopným dosiahnuť Božie kráľovstvo a večný život. Požehnanie večnej Lásky, ktorá prichádza k nám, keď dieťa v jaslách nám vždy znovu a znovu pripomína, že Boh si nás zamiloval večnou láskou. Tou láskou, ktorá nechce smrť hriešnika, ale chce jeho obrátenie a život. Vtelenie a narodenie Ježiša Krista je výrazom nesmiernej Božej lásky k svojmu stvoreniu a prejavom Jeho veľkej dobroprajnosti.

Je požehnaním nášho života, ak aj na začiatku tretieho tisícročia vnímame takto chápaný rozmer sviatkov Pánovho narodenia. Vonkajšie starosti, do ktorých nás intenzívnym spôsobom vŕhajú spôsob reklamy tohto sveta a obchodných reťazcov, by nemal zatieniť a prehlušiť vnútorný zmysel a duchovné krásno sviatočných dní, ktoré v nás majú zanechať stopu Božieho milovania. Betlehemske dieťa sa stáva naplnením nádeje, ktorá sa realizuje zachovávaním a praktizovaním cesty Božej vôle.

Kristus dáva zmysel ľudským dejinám

Ťažko porozumieme dejinám človeka a sveta bez akceptovania vteleného Slova. Boh prichádza, rodí sa tam, kde sa ľudské možnosti vyčerpávajú, kde človek nemôže urobiť už nič pre seba, lebo nemá schopnosť prekonať hriech a jeho následok. Je dieťa narodené v Betleheme tým, ktoré nás urobí slobodnými?! To dieťa je odpoveďou Boha na naše očakávanie práve tak, ako je pre jeho matku Máriu naplnením proroctva,

„čo Pán povedal ústami proroka: <<Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel,>> čo v preklade znamená: Boh s nami“ (Mt 1,22). Pokiaľ v našom živote nenastane čas Božieho narodenia, dovtedy nič z nášho života nemá ani najmenší zmysel. Kristus je Pánom dejín. Aby sme našli a prijali v narodenom Dieťati svoju spásu, potrebujeme túžiť po poznaní pravdy nášho života, ktorá dosahuje svoj vrchol v plnosti kresťanskej nádeje.

Kristova láska nás motivuje

Vianočné sviatky neostávajú pre veriaceho človeka kapitolkou, ktorá sa uzatvára po dospievaní melodických kolied, ktoré dvíhajú dušu človeka a robia ju citlivou – častokrát iba na tých pár dní – aj pre dobro druhých. Milovať neznamená byť dojatý iným. Pravá láska prináša vždy radosť, lebo je rozvinutím osoby, naplnením ľudského života. To je veľké poslanstvo a poslanie, ktoré nám zveruje Láska, ktorá prichádza na svet. Otec poslal na svet Syna nie preto, aby nás iba dojal a rozčítal, ale aby nám ukázal veľkosť lásky, ktorá si vyžaduje jej nasledovanie. Boh, ktorý prichádza na pomoc nám slabým, rozvíja náš život a robí ho schopným znovu pripútať sa k Bohu. Boží Syn hovorí: „*Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa*“ (Jn 14,6). Kristova láska je naplnením služby pre dobro ľudského pokolenia, ktorá v obete kríža dosahuje dokonalosť. Chceme si uvedomiť v týchto slávnostných a radostných chvíľach, že zmysel prijatia ľudskej prirodzenosti Božieho Syna, kedy „*Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami*“ (Jn 1,14) sa v plnosti realizuje obetou na dreve kríža. Prečo v radostnej atmosfére Vianoc spomínať obeť kríža? Práve preto, aby nás tieto sviatky vykúpenia privádzali ku skutkom a k spôsobu života, ktorý právom možno označiť za kresťanský. Láska, na ktorú sa často odvolávame, totiž nemá spočívať v citoch, ale v činoch. Známy francúzsky spisovateľ Antoine de Saint-Exupéry konštatuje: „Mám rád, keď človek zo seba vydáva svetlo. Nezaujímam ma hrúbka sviece. Meriam jej hodnotu len plameňom.“

Doc. ThDr. Anton ADAM, PhD.

UŽ NEPLAŤME CIRKEV

nastal čas na odluku cirkvi od štátu

V poslednom čase nielen v médiách rezonuje téma, pri ktorej sa preciedzajú komáre a súčasne prehľadávajú (por. Mt 23, 24). Rozsiahlosť témy mnohonásobne prevyšuje rozsah tohto článku, ktorý si nenárokujeme podať vyčerpávajúci obraz o financovaní a majetkovo-právnych vzťahoch Cirkvi a štátu. Chce však aspoň načrtnúť niekoľko pohľadov, ktoré by mohli pomôcť vnímať problematiku komplexnejšie.

1. Čo štát financuje? Príspevok na platy duchovných a činnosť centier (v prípade rímskokatolíckej cirkvi biskupské úrady). Z plátov platia duchovní dane a odvody štátu. Všetko ostatné si veriaci platia sami: prevádzka (osvetlenie, kúrenie) a údržba sakrálnych budov, chod farského úradu. Z každého nákupu (sviece, víno...), ktorý Cirkev urobí, si štát neúprosne stiahne svojich 19%.

2. Aká je to časť zo štátneho rozpočtu? Katolíci v SR tvoria viac ako 75% obyvateľstva (daňových poplatníkov) ale na katolícku cirkev ide len polovica peňazí určených pre cirkvu. Z toho vyplýva, že malé cirkvi dostávajú v prepočte na osobu 10 až 15 násobok toho, čo katolícka cirkev, môžeme teda povedať, že katolíci prispievajú aj na platy duchovných iných cirkví. Pár stoviek našich vojakov v zahraničných misiách zhltnú zo štátnej pokladnice zhruba toľko, čo niekoľko tisíc duchovných.

3. Keď „A“, tak aj „B“. Čo všetko sa platí „z našich daní“, aj napriek nesúhlasu a vôli veriaceho občana?!

4. Čo Cirkev robí pre štát? Ide naozaj o „príživníctvo“ a „cudzopasníctvo“? „Naplnením zákona je láska.“ (Rim 13, 10) Ak Cirkev hlása a robí to, čo je naplnením zákonov, nielenže vychováva k ich zachovávaniam, predchádza kriminalite, robí pozitívne kroky na poli charity a sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva, výchovy človeka. Hlása hodnoty, ktoré by mal zákon chrániť. Hlása morálku, ktorá by nemala byť štátu na prekážku. Štát, ktorý bojuje proti činnosti, ktorá ho buduje, dopúšťa sa autodestrukcie. Spoločným záujmom štátu a Cirkvi by mal byť človek. Pôjde o spoluprácu, harmóniu, komplementaritu alebo to, čoho svedkami sme boli doteraz?

5. Za Národné kultúrne pamiatky vyhlásil cirkevné objekty ako kostoly a kláštory štát, nemal by sa o ne preto aspoň čiastočne starať? Cirkevná kultúra a umenie prispeli obrovským dielom do kultúrneho a umeleckého dedičstva ľudstva.

6. Model financovania cirkví? Podstatné je aj to, či by išlo o výdavky navyše, ktoré by mal člen danej cirkvi v porovnaní s neveriacim, alebo by to bola otázka usmernenia určitej čiastky daní, ktoré sa musia aj tak odvieť.

Palica má dva konce. V odluke vidím aj výhody – pre laickú, ale hlavne pre klerickú časť Cirkvi: vymenenie sa z klerikalizmu a paternalizmu, ktorý Druhý vatikánsky koncil odsúdil pred viac ako 40 rokmi! Musíme padnúť až na dno, keď kostoly budú ziváť prázdnotou, záujem ľudí sa odvráti od toho, čo katolícka cirkev ponúka, ako napríklad v Česku, aby sme si uvedomili, že musíme zmeniť niektoré spôsoby?

Možno by nás odluka posunula k štýlu apoštola Pavla a prvotných ohlasovateľov: „*Vo dne v noci sme pracovali, aby sme nikomu z vás neboli na ťarchu, a tak sme vám hlásali Božie evanjelium.*“ (1 Sol 2, 9) Civilné zamestnanie pre kňazov zajtrajška predpovedal aj Jozeph Ratzinger. Som presvedčený, že tento „apoštolský“ model ohlasovania by nám viac dal ako vzal.

Kiež by sme sa naučili nevynášať povrchné, zavádzajúce, manipulačné sudy, bez hlbšieho poznania súvislostí a čo by bolo ešte lepšie, keby sme týmto škodlivým súdom aj neverili.

Pozri aj: Gavenda, M.: *Odmietam, i keď neviem, čo in:* www.lumen.sk, Rádio Vatikán 22.11.2007.

Gavenda, M.: *Odluka tela od duše in:* Katolícke noviny 47/2007.

týždeň 47/2007.

Micha LAJCHA, 5.ročník

Lectio

V Cirkvi oddávna existovala tradícia „hlbkového“, duchovného čítania Svätého písma, známa ako lectio divina, ktorého bytostnou stránkou je ruminatio – „prežúvanie“. Má 4 časti: lectio (čítanie), meditatio (rozmyšľanie), oratio (modlitba), contemplatio, ktoré spontánne prechádza do actio (konanie). Toto však nie je možné v tak malom rozsahu, preto sa budeme zaoberať len prvou časťou – lectio.

Po úspešnom zavedení biblických hodínok (zvaných Lectio) na nedele pôstneho obdobia 2007, sme sa opäť mohli stretnúť pri novom cykle spoločných stretnutí, tentoraz na nedele adventného obdobia.

LECTIO

1.adventnej nedele (Iz 2,1-5, Mt 24,37-44)

Čítania tejto nedele poukazovali na udalosti, ktoré sa majú udiať na „konci dní“ (Iz 2, 2) pri druhom príchode Ježiša Krista na tento svet. Naše prvé hlbkové študovanie textu bolo zamerané na Izaiáša, ktorý začína „slovom, ktoré videl o Júdsku a Jeruzaleme“ (Iz 1,1). V celom texte možno vidieť krásnu teológiu, ktorá nás „učí o Božích cestách, aby sme mohli kráčať jeho chodníkmi“ (Iz 2,3). Izaiáš, ako jeden z najväčších Bohom vyvolených prorokov tých čias, ukazuje, že do svätého mesta Jeruzalema budú putovať mnohé kmene a to aj tie, ktoré o pravom Bohu ani nepočuli. Veľké národy valcujú menšie, ako je Izrael. „Národík“, ktorému hrozí vyhynutie si dovoľí povedať, že všetky „národiská“ budú putovať do maličkého Jeruzalema! Ale prítomnosť Pána z neho robí obrovsky významné centrum, do ktorého sa budú „hrnúť všetky národy“ (por. Iz 2,2). „Zo Siona vyjde náuka.“ (Iz 2,3) Či to nepotvrďuje aj výrok sv. Pavla, ktorý hovorí, že „pred ním sa skloní každé koleno“ (Flp 2,10)?

Potom už aj my môžeme povedať na záver spolu s Izaiášom: „*Hor sa, dom Jakubov (ľud Boží), kráčajme vo svetle Pánovom!*“ (Iz 2,5).

Na túto eschatologickú tému (náuku o posledných dňoch) nadväzuje aj Matúš vo svojom evanjeliu. To, čo sa dialo za dní Noema, čo sa deje teraz, to sa bude diať aj pri príchode (parúzia) Syna človeka. No tento Ježišov návrat bude nečakaný, preto hlavnou povinnosťou človeka bude nielen potom, ale už teraz BDIETĚ. V prvej polovici adventu sme sa pripravovali práve na túto poslednú hodinu, v druhej polovici si naopak pripomenieme začiatok Ježišovho pozemského života, jeho narodenie. Nech sa teda naše zostávajúce tri stretnutia stanú časom, kedy sa ešte väčšmi budeme snažiť pochopiť, čo vôbec znamenal pre ľudské pokolenie príchod Božieho Syna na tento svet a prečo tak veľmi očakávame jeho návrat v sláve.

spracoval Erik POHORELEC, 3. ročník

Pravda o Vianociach: preč s predsudkami, fantáziou a prekrútenými správami!

Podľa knihy VITALINI, S.: *Mária v Novom zákone*, Kňazský seminár sv. Františka Xaverského v Badíne, 2005 spracoval Michal AJCHA

Sandro Vitalini

MÁRIA V NOVOM ZÁKONE

Meditácie

„Zasnúbená s Jozefom“ (Mt 1,18)

Koľko hlúpostí, zakladajúcich sa na fantázii, sa popísalo o týchto zasnubách! Písmo je jasné: Ešte pred zvestovaním bolo zrejmu skutočnosťou zasnúbenie Jozefa a Márie. (por. Mt 1,18 a Lk 1,27) Židovské zasnuby už zahŕňali plný súhlas k manželstvu, aj keď slávnostná hostina ešte len mala nasledovať.

Ako sa to stane? Celkom neslýchaná otázka Márie ukazuje, že mala v úmysle po dohode s Jozefom prežívať s ním v manželstve spoločenstvo panenskej lásky, čím sa zriekla materstva. Táto výnimočná dvojica sa chcela zasvätiť Pánovi v panenskej láske. Židovská kultúra tej doby nechápala pojem panenstva, ako mu rozumieme my, zrieknutie sa manželstva jednoducho nebolo možné.

Jozef nie je starec ako nám to často predstavuje ikonografia. Je tesárom, ktorý vie zarobiť na chlieb pre seba i pre svoju rodinu.

Počatie z Ducha Svätého (Mt 1,20)

Panenské počatie sa dotýka aj Jozefa, lebo je ochotný spolu s Máriou vstúpiť do tohto božského plánu, ktorý vôbec netušili. Jozef a Mária sa nebránili Božiemu plánu, ktorý ich pozýval k spolupráci, ktorú nečakali, ale nenašiel ich nepripravených.

Jozef, tiež plný milosti, tvorí s Máriou vrchol všetkého v Starom zákone a uvedomuje si tento veľký zjavený princíp: Čím viac človek nechá konať Boha, tým viac môže Boh vykonať v ňom a skrze neho (por. napr. 2 Kr 36,16-17).

„Mária sa ponáhľala...“ (Lk 1, 39)

Náš zvyčajný omyl je v tom, že si myslíme, že počas svojej chudobnej pozemskej existencie Mária nepoznala žiadnu slávu, ktorá sa mala prejaviť až potom v nebi. Ale táto panenská služba ju naplno chváli už tu a robí ju schopnou zrodiť Slovo. Keď čerpá vodu, keď tká, keď zametá, keď pripravuje skromné jedlo pre svojich, Mária sa nám už javí v svojej sláve.

Obraz, ktorý nám Lukáš podáva o Márii, sa dá dobre napodobňovať: ide o to, že slúžiť blížnemu umožní ukázať sa v božskej sláve.

„Jozef sa vybral z Nazareta...“ (Lk 2, 4)

Úmyslom Jozefa bolo zostať so svojou rodinou navždy v Betleheme, odkiaľ pochádzal (Lk 2, 4). Teda cesta do Betlehema z príležitosti sčítania ľudu, nebola urobená náhle. Predstavy o Márii prekvapenej z cesty, o Márii, ktorá má porodiť a nemôže nájsť hostinec, sú výsledkom veľkej fantázie. Keby bolo problémom len dať sa zapísať, Jozef by bol išiel sám, aby sa prihlásil ako muž schopný na vojenský odvod a viazaný daňou a potom by sa rýchlo vrátil k svojej manželke.

Mária a Jozef idú do Betlehema naplánovaným spôsobom, lebo manželka má bývať tam, kde býva jej manžel. (Gn 24, 61) Nevybrali sa do Betlehema tak, že by nevedeli, kde budú bývať, ale boli prijatí, podľa zvyčajnej tradície, do domu manžela.

Miesto narodenia

Dom Jozefa mohol byť skromný ako väčšina obydlí v Betleheme a tvorila ho jediná miestnosť pod horou, za ktorou často bývala vytesaná jaskyňa na odkladanie potravín a na ochranu zvierat v noci. V miestnosti bývali Jozefovi príbuzní, možno jeho rodičia, niektorí bratia s rodinou.

Predstava o narodení Ježiša v jaskyni v prírode, ktorá hovorí, že rodičia boli prekvapení z udalosti, nemá teda podklad.

Romantická predstava, ktorá sprevádzala rozprávanie o narodení zanikla, lebo teraz vieme, že Ježiš sa narodil v dome ako iné deti z Betlehema, obklopený láskou svojej mamy a všetkých príbuzných. Jeho narodenie vyzdvihuje hodnotu všedného dňa, zdanlivo banálneho: V tejto jednoduchosti sa prejavuje božská sláva svetu.

„Boli tam pastieri...“ (Lk 2, 8)

Pokladali ich za profesionálnych zlodejov, vandrakov, príživníkov, krivoprišažníkov, neveriacich, neschopných dodržiavať 600 pravidiel a navyše, aplikovať Torah, o čo sa usilovali najzbožnejší Židia. Dávajú ich na tú úroveň ako Samaritánov. A práve týchto tulákov, darebákov a ničomníkov volá Pán do Betlehema, a to ako prvých!

Pokoj a spása sú Božím plánom nielen pre ľudí „dobrej vôle“, ale pre všetkých!

Pozorné čítanie Evanjelií berie Márii pozlátenú aureolu, ktorá ju oddeľuje od nás a metie každú rétorickú alebo triumfálnu predstavu. Mária sa javí veľmi blízka nám všetkým.

Nie sme pozvaní, aby sme všetko chápali. Sme pozvaní, aby sme vždy milovali, aby sme sa spoliehali na toho, ktorý nám hovorí a ktorý nás žiada tak ako Máriu, aby sme zachovávali jeho slovo v svojom srdci. (por. Jak 1, 21; 1 Pt 1, 23)

Uvažujme nad Máriou ako nad vzorom, ktorý treba nielen obdivovať, ale aj napodobňovať.

V prípade záujmu o knihu, kontaktujte mlajcha@xaver.sk (cena 80.-Sk).

XAVER

14

Vianoce očami najstaršieho a

Pane, prišiel si nám ukázať, čo rozumieš pod pojmom láska.

Tu na zemi po dedičnom hriechu pravá láska má v sebe betlehenskú maštal i Kalváriu. Je vyplnená utrpením, ktoré očisťuje, zušľachťuje a mení nás na deti nebeského Otca. Cez kríž na Golgote porozumieme betlehemskej maštali. Porozumieme špine v nej, zime, opustenosti a úbohosti.

Keď to so svätým povolaním myslím vážne, Betlehem i Kalváriu potrebujem prijať do svojho každodenného života. Bez nich Ježišovi Kristovi nerozumiem. Ak sa chceš zasvätiť Pánu Ježišovi, veľmi sa zblíž s jeho krížom; potom ti betlehemska maštal bude samozrejmosťou.

JÁN ČAPRNKA

Slovo sa stalo telom! Aj Hostiou! A býva medzi nami. Božské srdce, ohnisko lásky! Prišiel si medzi nás, môj Ježiš, a my sme ťa ukrižovali! Neporozumeli sme ti.

Veľa dávaš, ale aj veľa žiadaš. Nárokuješ si nás v celom rozsahu, lebo si nás vykúpil. Najväčší osoh z našej poslušnosti voči Všemohúcemu máme práve my sami! Kedy to pochopíme?...

PRAVÁ LÁSKA MÁ V SEBE BETLEHEMSKÚ MAŠTAL I KALVÁRIU

najmladšieho obyvateľa seminára

MARCEL DUBOVEC

Každoročným slávením Vianoc na svete, v našej Cirkvi, národe, farskom spoločenstve, v našich rodinách a nakoniec aj v našich srdciach prichádza k nám sám Kristus a dáva nám chvíle radosti, šťastia, pokoja a hlavne lásky, ktorá v týchto dňoch preukazuje svoju veľkú moc. Tieto nezabudnuteľné chvíle zasahujú každého človeka zvlášť a nabádajú ho, aby miloval svojho Boha a blížnych, aby celý život prežil tak, ako ho žije cez Vianoce, a aby tak spolu s anjelmi mohol radostne spievať: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle“ (Lk 2,14).

Narodenie Pána Ježiša bolo, stále je a vždy bude veľkou vecou pre celý svet. Veď prišiel Kristus Pán, aby spasil svoj ľud. To vyvoláva obrovskú radosť v srdciach mnohých ľudí. My kresťania si preto každý rok už od nepamäti pripomínáme túto dôležitú udalosť pre ľudstvo, ale aj pre každého jedného z nás. Veď čo môže urobiť človeka šťastnejším, ako keď si uvedomí, že samotná Láska prišla k nám, aby nám ukázala, že nás miluje a že my máme milovať ju, že sa Pána Boha nemáme báť a držať si od neho odstup, ale že ho máme milovať celým svojím bytím. Takisto nemôžeme zabudnúť na to, že Pán Ježiš nám hlásal lásku k blížnym, hovoriac: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás“ (Jn 13,34).

PRAJEM VÁM POŽEHNANÉ A LÁSKYPLNÉ VIANOCE.

DIALÝZA DUŠE

Všetko sa to začalo celkom nevinne pred trinástimi rokmi (1994). Zima, sneh, ľad, prázdniny... Ako malý chlapec som sa hral v snehu a ako to už býva, samozrejme, s holým chrbtom. Zápal. Poviete si, nič výnimočné. Týždeň PN, lieky, teplomer, teplý čaj a je po probléme. No celkom tak to nebolo. Všetko to vyústilo do zápalu obličiek a po čase som sa ocitol na dialýze (2005). Na prvý pohľad by sa zdalo, že o nič nejde. Veď „poležať si“ za bieleho dňa štyri hodinky (občas štyri a pol) v posteli, a to trikrát v týždni, by bolo super. Je to ale úplne o inom. Prijat' „vegetenie si“ na dialýze chcelo aj v mojom prípade predovšetkým čas a lásku.

Totíž, keď sa dnes spätne pozerám na prvé dialýzy, vidím, že nemali takmer žiadny obsah. Úplne prázdne, mŕtve chvíle, takpovediac „zabité“ čas. Ako sa to často pri chorobách stáva, šomreme. Inak to nebolo ani u mňa. Človek je už asi taký. Potrebuje poobviňovať skutočne všetkých okolo seba, teda najprv Boha a potom všetkých nepriateľov, ale aj priateľov. Nedá sa to ale robiť donekonečna. Aspoň si to neviem predstaviť. Veď keby som sa až podnes umáral v hľadaní príčin mojej choroby, asi by som sa zbláznil. Otázky prečo práve ja, prečo v mojom veku, prečo na mňa Boh zabudol, prečo mi Boh „vyviedol práve toto“ by so mnou úplne skoncovali. Ale priznávam sa, začiatky boli takéto...

Zmena v mojom postoji prišla až neskôr. Teda, lepšie povedané, až vtedy, keď som si začal uvedomovať a zároveň prijímať Božiu lásku, Božiu pomoc, Boží záujem o mňa. Až potom, keď ma Boh postupne učil pozeráť sa na bolesť trochu inak. On ma totiž učil láske. Naozaj, bez skutočnej lásky je dosť ťažké naučiť sa prijímať a znášať to, čo bolí, to, čo možno trochu zarmucuje, obmedzuje, to, čo berie životnú energiu. Predovšetkým láska dodáva pomoc a zároveň odvahu žiť a bojovať.

Keď sa občas zahľadím na niektorých trpiacich ľudí, vidím aj neochotu, šomranie a zvaľovanie viny na iných. Tak to ale nejde. Keď totiž si okolo seba napokopíme príliš veľkú hromadu výčitiek, hnevu a neporiadku, táto nás po čase môže zasypať. A vyhrabať sa vlastnými silami je snáď nemožné...

Čo mi teda chce Boh cez chorobu povedať? Myslím, a viackrát sa mi to potvrdilo, že ma chce učiť láske a očisťovaniu svojho vnútra. Boh mi chce predovšetkým ukázať práve tú lásku, ktorú píšeme s veľkým L. Tú, ktorej príchod na svet si pripomíname aj v tomto vianočnom čase. Táto Láska všade okolo seba vyžaruje svetlo, pokoj

a radosť. A myslím, že náš Pán to chce od každého z nás. On z nás chce odstrániť nadutosť, nepokoj, neustále ponáranie sa do sebaľútosti, vzdychanie nad svetom. Ako sa Kristus dokázal obetovať za mňa i za všetkých ľudí a vyniesol na dreve kríža všetky naše hriechy a starosti, podobne máme robiť aj my. A preto je potrebné obetovať svoje bolesti za rodinu, priateľov, za potreby celého sveta, teda vždy si nájsť nejaký úmysel. A pomoc a úľava príde...

Ja využívam „pobyt“ na dialýze takto. Bez úmyslu obetovania by som už na ňu ani nedokázal prísť. Je to zmena. Kým zo začiatku to boli nekonečné hodiny prázdnoty, tak dnes sú to nekonečné hodiny obetovania sa za druhého. Z lásky. Boh mi chcel ukázať, že mi nemá byť jedno, kto som, aký som a aký je môj život. Zároveň si uvedomujem, že je neustále potrebné o lásku prosiť a vždy sa v nej cvičiť.

Na dialýze neočistená krv, obsahujúca škodlivé látky, vychádza von a prechádza cez kapiláry s filtrom. Späť do tela sa vracia očistená, teda takto sa očisťuje celé telo. Nedá sa nič nechať v sebe, veď ide o život. Tu vidím veľkú symboliku so sviatosťou zmierenia. Totiž pred príchodom na dialýzu moja spoveď nevyzerala najlepšie. Vzťahu k spovedi sa učím neustále, aj dnes. Je to naozaj zvláštne. Ostýchavosť, strach, spytovanie svedomia... Aj toto sú chvíle, s ktorými neraz bojujem. Niekedy vstupujeme do spovednej miestnosti neradi. Vtedy by sme ušli hádam aj na kraj sveta. Ujsť sa ale nedá. Ako z dialýzy. Veď je to predsa záchrana života. Duša človeka má byť čistá. Už pri krste sme dostali pečať Božích detí, my si ju však neraz zatierame a špiníme. Nerobme to. Skúsme v sebe nájsť odvahu vyspovedať sa, vyznať hriechy a napojiť sa na Božie milosrdenstvo. Uľaví sa nám všetkým.

Láska a dialýza duše. Sú Vianoce - radosť a pokoj. Očistíme si svoje vnútro a prijmime Lásku do čistej duše. Zaprieme a obetujeme sa, aby naoplátku našu lásku pocítili aj ostatní ľudia.

Jano, 4. ročník

XAVER

18

14. februára budeme sláviť sviatok našich skutočných hrdinov, ktorí boli v prvom rade blízko pri Bohu a človeku. Jedno do druhého sa nedá oddeliť. Nedá sa milovať Boha a nemilovať človeka.

Proglas

Evanjeliu svätému som Predslovom:

ako nám dávno sľubovali proroci,
prichádza Kristus zhromažďovať národy,
pretože svieta svetlom svetu celému.

To v našom siedmom tisícročí stalo sa.

Bo slepým oni sľúbili, že uvidia,
a hluchí, ajhľa, Slovo Písma počujú,
lebo je Boha poznať totiž potrebné.

A preto čujte, čujte toto, Slovieni:

dar tento drahý vám Boh z lásky daroval,
dar Boží darom spravodlivej čiastky je,
dar dušiam vašim, čo sa nikdy neskazí,
dušiam tých ľudí, ktorí vdáčne prijmú ho.

Matúš i Marek s ním a s Lukášom i Ján

národy všetky takto učia, hovoriac:

Všetci, čo chcete svoje duše krásnymi
uzrieť, a všetci po radosti túžiaci,
túžiaci temno hriechu navždy zapuďiť
i sveta tohto hnilyby sa pozbaviť

i rajský život pre seba zas objaviť
i horiacemu ohňu navždy uniknúť,
počujte, čo vám vlastný rozum hovorí,

**počujte všetci, celý národ sloviensky,
počujte Slovo, od Boha vám zoslané,**

Slovo, čo hladné ľudské duše nakrmí,

Slovo, čo um aj srdce vaše posilní,

Slovo, čo Boha poznávať vás pripraví.

Tak ako radosť nezasvitne bez svetla,
by oko celý Boží svet v ňom uzrelo,

bo všetko nie je krásne ani zreteľné,
tak ani duša, žiadna duša bez písmen
vedomia nemá o tom Božom zákone,
zákone knižnom, o zákone duchovnom,
zákone, cezeň Boží raj sa zjavuje.

Bo ktorý sluch, čo hrozný rachot hromový
neočuje, stáť bude v bázni pred Pánom?

Bo taký čuch, čo vôňu kvetu nevníma,
akože môže zázrak Boží pochopiť?

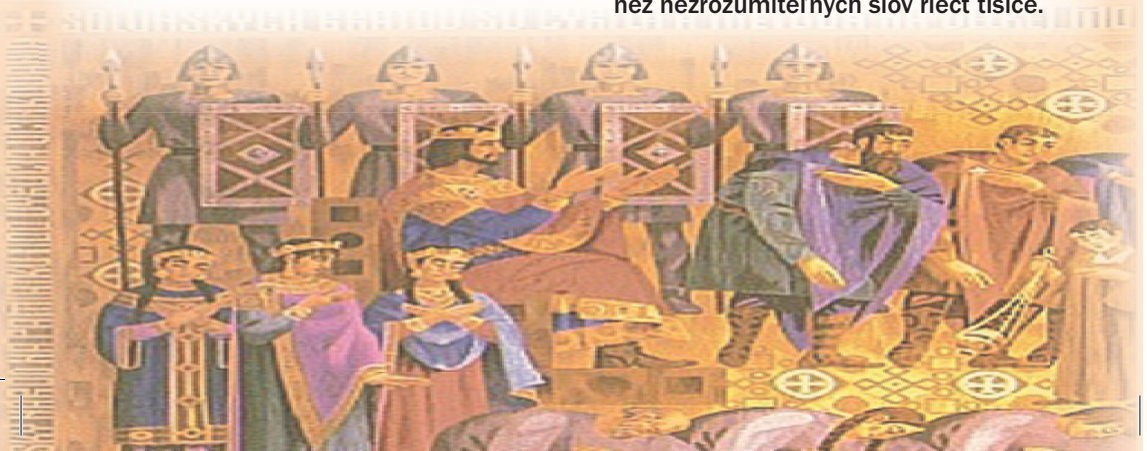
Bo také ústa, ktoré sladkosť necítia,
človeka činia, akoby bol z kameňa.

A ešte väčšmi od človeka z kameňa
je **mŕtva duša, každá duša bez písmen.**

No že, my bratia, sme to všetko zväžili,
znamenitú vám radu teraz povieme,

ktorá vás všetkých, všetkých ľudí pozbaví
života zvieracieho, žitia smilného,
aby ste s myslou, s nerozumným rozumom,
keď počujete Slovo v cudzom jazyku,
nečuli v ňom znieť iba zvon, zvon medený.

Bo svätý Pavol učiteľ nám hovorí,
keď najprv k Bohu svoju prosbu predniesol:
Chcem radšej iba päť slovo povedať,
rozumom prostým chcem tých päť slov
vyriechnúť, aby aj bratia všetko porozumeli,
než nezrozumiteľných slov riečť tisíce.

Proglas, čiže Predslov od Konštantína Filozofa (sv. Cyrila) je najstaršou slovenskou a slovanskou báňou, ktorá vznikla v rokoch 863 – 867 na našom území ako úvod k prekladom Božieho slova do staroslovienciny. Preložil Eugen Pauliny a Viliam Turčány.

Pretože človek ten, čo nerozumie sám,
čo nedoloží podobenstva múdreho,
ako by mohol pravú reč nám povedať?
Pretože ako zhuba visí nad telom
všehubiaca a nad hnis väčšmi hnijúca,
keď telo nemá patričného pokrmu:
práve tak isto každá duša upadá
v žltí, keď žije bez Božieho života,
keď nepočuje nikde Slova Božieho.

Iné však ešte podobenstvo premúdre
povedzme, ľudia, lúbiaci sa vospolok,
túžiaci Božím rastom rást' už odteraz:
bo kto by túto prostú pravdu nevedel:
tak ako semä, ktoré padlo na nivu,
tak isto každé ľudské srdce na zemi
dážď Božích písmen potrebuje pre seba,
aby plod Boží vzrástol v ňom čo najväčšmi.
Kto môže všetky podobenstvá povedať,
čo národ bez kníh obžalujú, usvedčia,
že nehovorí hlasom zrozumiteľným?
Veď čoby ten muž poznal všetky jazyky,
nevyslovil by bezmedznú ich bezmocnosť.
Predsa však svoje podobenstvo prikladám,
významu mnoho v málo slovách hovoriac:

Lebo sú bez kníh nahé všetky národy,
bo nemôžu sa boriť v boji bez zbroje
s protivníkom a duši našich záhubcom,
odsúdené sú večnej muke za korisť.

Ktorí však nepriateľa nemilujete,
národy, čo s ním veľmi chcete boríť sa,
otvorte dvere ducha svojho pozorne,
zbroj tvrdú teraz prijímajte, národy,
kovanú krásne v knihách Hospodinových,
ktoré tak tvrdo mliaždia hlavu diablovu.

Lebo kto totiž prijme tieto písmeňá,
tomu sám Kristus svoju múdrosť vyjaví
a vaše duše písmenami posilní
i skrze apoštolov, skrze prorokov.
Pretože tí, čo hovoria ich slovami,
i nepriateľa budú schopní zahubiť,
vítazstvo dobré svojmu Bohu prinesú,
hnilobnej zhube svojho tela uniknú,
tela, čo v hriechu ako vo sne živorí,
nepadnú oni, ale pevne zstanú,
pred Bohom ako udatní sa prejaví,
po pravici si stanú trónu Božiemu,
keď príde ohňom súdiť všetky národy,
s anjelmi budú radovať sa naveky,
naveky sláviac Boha milostivého,
piesňami z tých kníh ospevujúc naveky
svojho Boha, čo nad ľuďmi sa zmilúva,
ktorému preto všetka sláva prislúcha,
i česť i chvála, Boží Synu, v jednote
so svojím Otcom, s Duchom Svätým
v trojici na veky vekov
od každého stvorenia. Amen.

DVESTOROČNICA KŇAZSKÉHO SEMINÁRA 1807 – 2007

“Chváľte služobníci Pánovi, chváľte meno Pánovo.” (Ž 113)

Týmito slovami žalmistu a mnohými podobnými slovami vďaka Bohu sa niesol 6. november v našej diecéze, ale zvlášť v našom Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského. Bol to deň, keď sme si my seminaristi spolu s kňazmi a biskupmi diecézy pripomenuli 200. výročie vzniku kňazského seminára v Banskobystrickej diecéze. Táto slávnostná atmosféra nás naplňala už niekoľko dní a týždňov vopred počas blízkych i vzdialených príprav na tento slávnostný deň.

Samotná slávnosť sa začala tým najvzácnejším – svätou omšou, ktorou sme poďakovali za všetky dobrodenia a milosti, ktorými Boh počas mnohých rokov zahŕňal náš kňazský seminár. Hlavným celebrantom bol diecézny otec biskup Mons. Rudolf Baláž, koncelebrantmi otec apoštolský nuncius, ďalší otcovia biskupi a okolo 150 kňazov. Na svätej omši sa zúčastnili aj mnohí významní hostia zo Slovenska a zahraničia. Na konci bohoslužby sa v krátkosti zidenému spoločenstvu prihovril nuncius Mons. Henryk Józef Nowacki. Svätá omša bola doprevádzaná spevom seminárnej schóly cantorum a študentov banskobystrického Konzervatória J. L. Belu.

Po svätej omši sme sa presunuli do auly kňazského seminára, kde sme si vypočuli dve hosťovské prednášky. V čase medzi prednáškami bola premietnutá audiovizuálna prezentácia o histórii kňazského seminára pripravovaná banskobystrickými bohoslovcami.

Slávnosť sa ukončila prezentáciou knihy o histórii seminára, vydanéj práve pri príležitosti jeho dvestoročnice.

DEJINY BANSKOBYS-TRICKÉHO KŇAZSKÉHO SEMINÁRA

Banskobystrická diecéza vznikla 15. januára roku 1776 za pontifikátu pápeža Pia VI. zásluhou rakúsko-uhorskej panovníčky Márie Terézie. V čase vzniku však diecéze chýbal kňazský seminár. Z toho dôvodu sa Mária Terézia postarala o to, aby v arcibiskupskom seminári pri Trnavskej univerzite bolo vyhradených 27 miest pre klerikov tejto diecézy. Diecézny seminár bol založený až druhým banskobystrickým biskupom Gabrielom

Zerdahelyim, ktorý v roku 1805 kúpil v Kapitulskej ulici v Banskej Bystrici staršiu budovu; v súčasnosti sa v budove nachádza Diecézne centrum Jána Pavla II.

Prví bohoslovci sa začali formovať v kňazskom seminári dňa 1. novembra 1807. Patrónom seminára sa stal svätý Karol Boromejský a oficiálny názov seminára bol Teologické učilište. Formácia a výučba pre jedného bohoslovca bola stanovená na 8 semestrov, teda 4 roky a tento stav trval počas celého 19. storočia.

V období rokov 1850 až 1869 spravoval diecézu biskup Štefan Moyses, ktorý po nástupe do úradu venoval všetko svoje úsilie na usporiadanie a povznesenie náboženských inštitúcií vo svojej diecéze. Vďaka nemu sa výchovno-vzdelávacia formácia klerikov niesla v národnom duchu.

Výučba v seminári bola v rokoch 1919 až 1922 prerušená. Hlavnou príčinou bol povojnový zmätok a vypovedanie vtedajšieho banskobystrického biskupa Wolfganga Rudnaia vládou Československej republiky. Avšak 13. februára 1921 bol pre diecézu konsekrovaný biskup Marián Bláha, ktorého prvou a najväčšou snahou bolo obnoviť činnosť banskobystrického seminára. Podarilo sa mu to v roku 1922, keď v novembri osobne celebroid slávnostné Veni Sancte.

Veľkú zásluhu na rozvoji seminára mal biskup Andrej Škrábik. Tento starostlivý pastier bol veľkým zástancom banskobystrického seminára až do svojej smrti

Andrej Škrábik

v Banskej Bystrici 8. januára 1950. Čestná stráž pri katafalku milovaného biskupa a asistencia pri pohrebných obradoch bola posledným verejným vystúpením banskobystrických bohoslovcov. Potom už udalosti nabrali rýchly spád.

V marci 1950 v súvislosti s násilným obsadením biskupského úradu Jánom Dechetom boli zatknutí predstavení seminára, a preto koncom marca 1950 ostal seminár prakticky bez predstavených. Kňazský seminár v Banskej Bystrici postihlo nariadenie vlády zo dňa 14. júla 1950, na základe ktorého bol ako inštitúcia zrušený a budova poštátnená. Všetko bohoslovecké štúdium na Slovensku sa sústredilo na Rímskokatolícku cyrilometodskú bohosloveckú fakultu v Bratislave. Od roku 1949 až do roku 1956 nebol pre banskobystrickú diecézu vysvätený ani jeden novokňaz.

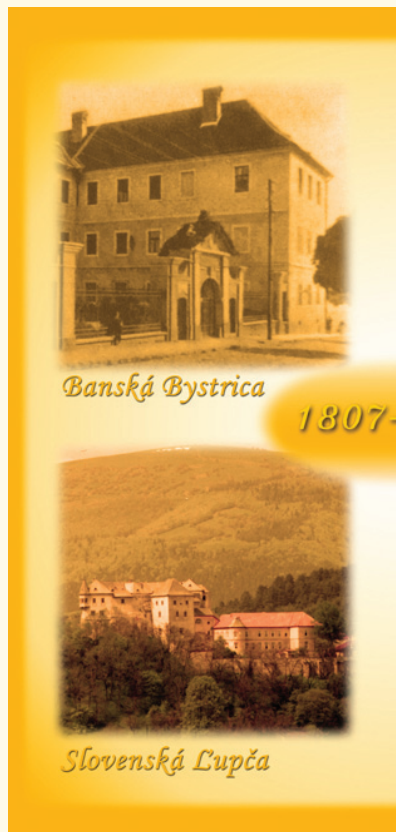
Až do roku 1990 sa banskobystrickí seminaristi formovali v seminári v Bratislave pri Dóme svätého Martina, pričom poslední absolventi tohto seminára boli pre našu diecézu vysvätení v roku 1994. V roku 1973 pápež Pavol VI. vymenoval vtedajšieho dekana v Martine Jozefa Feranca za banskobystrického diecézneho biskupa. Diecéza tak po 23 rokoch od smrti Andreja Škrábika dostala konečne duchovného pastiera, ktorý viedol diecézu v ťažkej dobe. Biskup

seminaristi v Slovenskej Lupči

Jozef Feranec v rokoch 1980 až 1989 každoročne v mesiaci júni svätil banskobystrických absolventov bratislavského seminára vo farskom kostole v Banskej Bystrici.

Napokon na slávnosť svätého Jozefa dňa 19. marca 1990 bol vysvätený pre banskobystrickú diecézu nový sídelný biskup, Mons. Rudolf Baláž. Ako prioritu svojej biskupskej služby prezentoval túžbu obnoviť diecézny seminár. Na jeseň roku 1990 sa rozhodlo, že nový seminár bude stáť

Banská Bystrica

1807-

Slovenská Lupča

v Badíne neďaleko Banskej Bystrice.

Významným dňom z pohľadu histórie sa stal 15. jún 1990, kedy Mons. Rudolf Baláž zriadil v zmysle platných predpisov Kódexu kánonického práva kňazský seminár, ktorého patrónom sa stal svätý František Xaverský. Seminár začal plniť svoje poslanie 1. júla 1990 v dočasných priestoroch historického hradu v Slovenskej Lupči. Za rektora seminára bol vymenovaný generálny vikár a dekan banskobystrického dekanátu Tomáš Galis. Výuka v priestoroch hradu prebiehala počas výstavby novej budovy kňazského seminára v Badíne, teda v rokoch 1990 až 1993.

Bratislava

Badín

1. mája 1991 bolo vydané stavebné povolenie k výstavbe nového seminára. V ten istý deň, na sviatok svätého Jozefa robotníka, posvätil banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž základný kameň a pozemok stavby.

Akademický rok 1993/1994 s 80 bohoslovcami sa začal už v novom seminári 4. októbra 1993. Rektorm kňazského seminára v novej budove naďalej zostal Tomáš Galis, ktorý svoju službu zastával až do 28. augusta 1999, kedy bol pápežom Jánom Pavlom II. vymenovaný za banskobystrického pomocného biskupa. Novým rektorom kňazského seminára bol diecéznym biskupom s platnosťou od 1. septembra 1999 vymenovaný Vojtech Nepšinský, dovtedajší dekan vo Zvolene.

Počas 14 rokov existencie v Badíne zažil seminár množstvo významných udalostí, stretnutí a duchovných podujatí. Azda najvýznamnejšou udalosťou bola návšteva Svätého otca Jána Pavla II., ktorý prišiel do banskobystrickej diecézy 12. septembra 2003. Pastoračnú návštevu našej diecézy zavŕšil pobytom v kňazskom seminári a stretnutím s bohoslovcami, diakonmi a pedagogickým zborom Teologického inštitútu v seminárnej kaplnke.

Náš diecézny seminár už dvesto rokov pripravuje a vzdeláva v našom biskupskom meste duchovných otcov a učiteľov viery, ktorí šíria nábožnosť a vzdelanosť medzi veriacim ľuďom. Už dvesto rokov môže byť mesto Banská Bystrica hrdé na toto stredisko viery, kultúry a vzdelanosti mladých generácií. Nech teda i naďalej, v nových priestoroch, plní svoje poslanie a nech nám Boh žehná!

spracoval Peter LUPTÁK, 2. ročník

Žijú medzi nami

Tento školský rok nastala v našom v seminári veľká zmena. Určite mnohí z vás vedia, že sme otvorili brány nášho seminára študentom z iných vysokých škôl. Po „malej“ prestavbe jednej časti seminárnej budovy vznikol internát pre študentov s kapacitou 50 miest. To, ako sa u nás zabývali a ako vnímajú toto možno pre nich aj trochu zvláštne prostredie, sme zisťovali priamo medzi nimi.

ADAM , 19, Kežmarok, Slovenská zdravotnícka univerzita, urgentná zdravotná starostlivosť (záchranár)

Nemal si nejaké predsudky voči semináru?

Nie. S niekoľkými bohoslovcami a kňazmi – skautmi sa poznám, tak mi neboli príhody z ich života také cudzie.

Seminár si volil preto, že inde nebolo miesto, alebo si sem chcel ísť zámerne?

Naša škola vôbec nemá „intráky“. UMB nemá dost miesta pre svojich, stredoškolské „intráky“ čakajú, koľko budú mať svojich a privát je drahý. Keď som sa dozvedel o tejto možnosti, hneď som vás navštívil.

Čo ťa pozitívne alebo negatívne prekvapilo na tomto prostredí (alebo na seminári)?

Negatívne len to, že z okna vidím stenu a v izbe je tma aj cez deň. A pozitívne? Nie som si istý, ale zdá sa mi, že bohoslovci majú veľmi otvorený vzťah s (neviem ako ich voláte) kňazmi, čo sú tu (tipujem, že oni sú vaši vyučujúci). Alebo skôr naopak, že kňazi sú otvorení pre bohoslovcov. Tykanie tu tuším „fíčí“ inak ako v spoločnosti.

Zmenil sa nejaký tvoj pohľad na seminár alebo bohoslovcov po tom čase, čo si tu mohol prežiť?

Ani nie. Napríklad som nerozmyšľal, koľko voľna máte do roka, cez týždeň.

JOZEF, 20, Sebedražie, Univerzita Mateja Bela, Pedagogická fakulta, telesná a etická výchova

Vedel si už niečo o seminári skôr ako si sem išiel?

Áno, vedel. Raz ako malý chlapec som tu bol pozrieť s naším pánom farárom, boli sme tu na výlete.

Seminár si volil preto, že inde nebolo miesto, alebo si sem chcel ísť zámerne?

Volil som ho preto, lebo inde nebolo miesto. O tejto možnosti som sa dozvedel od kamaráta.

Máte možnosť byť účastní aj na našom duchovnom programe (omša, modlitby...). Využil si už túto možnosť alebo chystáš sa ju do budúcnosti využiť?

Zatiaľ som ju nevyužil.

Myslíš, že váš pobyt medzi nami a naopak nás môžu vzájomne obohatiť?

Myslím, že áno. Je to podľa mňa pre vás aj pre nás niečo nové. My si môžeme zlepšiť správanie a vy máte teraz niečo nové, nie je to pre vás taký stereotyp ako pred tým. Najviac ma baví futbalové zápasy, pri ktorých mi pomáha, keď hrám s vami. Snažím sa kontrolovať a nehreším toľko ako počas normálnych zápasov. Nechcem, aby ste počúvali nadávky, hoci by som to nemal používať ani v bežnom živote.

SLAVOMÍR, 19, Cabov, okres Vranov nad Topľou, Pedagogická fakulta, telesná a etická výchova

Aké sú tvoje dojmy z tohto prostredia za to krátke obdobie, ktoré si tu prežil (pozitíva, negatíva)?

V podstate nemôžem vytknúť žiadne negatívum, možno ešte tak to, že aj napriek tomuto zimnému času musíme do seminára chodiť cez hlavný vchod. Ale ani to nie je také strašné vďaka ochotným vrátnikom. Ináč som bol prekvapený, ako rýchlo som sa tu udomácnil, čo má na svedomí zasa ochota zo strany vedenia, sestier aj chalanov študujúcich v seminári. Za pozitívum považujem vynikajúcu stravu, ktorú je možné dostať za prijateľnú cenu, ako aj futbalové zápasy, ktoré hrávame medzi sebou.

Seminár si volil preto, že inde nebolo miesto, alebo si sem chcel ísť zámerne?

Nie som z tohto okolia, takže keď mi nebol pridelený internát, nechal som hľadanie ubytovania na kamarátovi, ktorý našiel túto možnosť.

Nemal si nejaké predsudky voči semináru? Absolútne žiadne.

Myslíš, že váš pobyt medzi nami a naopak nás môžu vzájomne obohatiť?

Samozrejme, že áno. Myslím, že sa to pomaly aj deje nadväzovaním kamarátstiev medzi sebou. Každý sa môže priučiť znalostiam a vedomostiam druhého, v ktorých viac vyniká. Tak po stránke duchovnej ako i športovej.

JÁN, 20, Pohronská Polhora, Technická univerzita Zvolen, lesníctvo

Vedel si už niečo o seminári skôr ako si sem išiel?

Áno, vedel som, že sa tu vychovávajú kňazi, ale moje vedomosti neboli obširne.

Seminár si volil preto, že inde nebolo miesto, alebo si sem chcel ísť zámerne?

Po administratívnej chybe neostávalo nič iné, len dochádzať. Pri pokuse o ubytovanie som bol tiež odmietnutý a tu sa uvoľnilo miesto, tak som ho prijal.

Čo ťa pozitívne alebo negatívne prekvapilo na tomto prostredí?

Prekvapili ma vzťahy medzi ľuďmi. S takou úrovňou som sa už dlho nestretol.

Máte možnosť byť účastní aj na našom duchovnom programe (omša, modlitby...). Využil si už túto možnosť alebo sa ju chystáš využiť v budúcnosti?

Áno, využívam ju, chodím na svätú omšu a ranné chvály (keď nezaspím) a na večery. Budem rád, keď ich budem môcť využívať aj naďalej.

za rozhovor ďakuje Andrej PORUBSKÝ, 6. ročník

ROČNÍKOVÉ VÝLETY

Prváci v Slovenskom Ríme

Keďže sme mali na výber celodenný výlet na Deň študentov, my prváci sme sa rozhodli ísť do Trnavy, keďže aj jeden náš spolužiak pochádza práve z tohto slovenského mesta.

Vstávali sme už pred piatou – niektorí akoby prvýkrát v živote – a bežali sme na autobus. Hneď zrána sme si po príchode ako prvé pozreli historické námestie tohto Slovenského Ríma, ktorý už dlhé roky láka pútnikov a cestovateľov. Na trnavskej fare nám pán dekan porozprával podrobnosti o obraze Panny Marie Trnavskej, práve v tomto čase sa tam totiž modlieva nověna pri príležitosti sviatku a výročia slzenia Panny Márie na milostivom obraze (nastávajúci rok bude dokonca jubilejný, tristý). Zaujímavé bolo zistenie, že o tomto obraze Panny Marie sa vie tak málo, hoci nověna i všetky udalosti, ktoré sa tu v tomto čase diali, boli viac ako veľkolepé.

Obedovali sme u Maťa, nášho spolužiaka, a potom sme už šli na večernú slávnostnú omšu vo farskom Kostole sv. Mikuláša. Taký plný kostol sa len tak nevidí... Témou kázní tohtoročnej nověny bolo Desatoro, my sme „zastihli“ piate prikázanie. Z kostola sme sa hneď po omši na autobus. Okolo jedenástej večer sme už boli naspäť v seminári, aj vďaka pánovi vicerektorovi, ktorý nás rýchlo odviezol z Bystrice. Síce sme boli unavení, ale zároveň šťastní, že sme prežili deň spoznávaním nového mesta a Božieho zázraku.

Za celý tento deň buď Bohu vďaka!

Peter PÍŠ a Dušan RONČÁK, 1.ročník

Polárnici do Kremnice

Prišiel 17. november – Deň boja za slobodu a demokraciu – keď študenti „vyšliapali“ novú cestu. My druháci (aj s jedným bratom už diakonom - šiestakom) sme sa tiež nedali zahanbiť a dohodli sme sa, že v rámci ročníkového výletu aj napriek snehovej pokrývke prešliapeme cestu k nášmu bývalému šiestakovi, teraz už novému kaplánovi Oliverovi do Kremnice.

Pán Boh nás obdaril žiarivým jasným ránom, čo nám dalo síl na rýchly pochod smerom na sedlo „Tri kríže“. Tento „raketový“ štart však čoskoro pribrzdila „atmosféra“ - teda vrstva snehu niekedy skoro až po pás. Pripomenulo nám to aj rýchly rozbeh do života až pokiaľ neprídu prvé prekážky. Prekážky sú však na to, aby sa prekonávali – podľa Hannibalovho hesla „Ja vždy nájdem cestu – a ak ju nenájdem, tak ju urobím“ a prešiel so slonmi cez Alpy. K uvedomeniu

si, že v tomto boji nie sme sami, nám pomohla aj trblietavá krása zamrznutých snehových vločiek a biele dlane zasnežených vetiev ponorených do belasého mora oblohy, ktoré držali nad nami akoby ochrannú ruku. Aj cez tieto znaky hovoril k nám Pán a keď už nevládali naše telá, v ňom sme vládali ďalej. Uvedomili sme si, že cestu k spásu nám prešliapal on. My ideme v jeho stopách a v stopách tých, ktorí ho nasledovali, aby sa lepšie išlo nám a my ju zase prešliapavame pre druhých. Uvedomili sme si silu spoločenstva aj vtedy, keď toho, ktorému vpredu už dochádzali sily, nahradil

ďalší, a keď sme si niesli navzájom bremená. Obdivujem tých z nás, ktorí to dokázali zvládnuť aj napriek nespočetným krčom a bolestiam, ktoré po ich obetovaní, verím, pomohli mnohým tým, ktorí trpia, či už telesne alebo duchovne.

Pre mnohých premiéra modlitby breviára v drevenej rozhladni pomohla uvedomiť si aj vizuálne, za koho sa modlíme. Pred sedlom Tri kríže nám náš Pán pripravil príležitosť chváliť ho modlitbou Anjel Pána aj za nádhernú panorámu Nízkych Tatier. Dolu kopcom to už išlo ľahšie – najmä po bruchu – keď je snehu po pás, tak je to už skoro jedno :-).

Dolu nás už čakala záchrana. Oliver prišiel po svojej „stratené“ ovečky autom. Na fare nám rozohrial telá čajom, koláčmi, kremnickými perníkmi a naše duše svojimi prvými kaplánskymi skúsenosťami. Radi ho majú nielen jeho farníci, ale aj my – tú cestu sme obetovali aj za neho. Za jeho milé prijatie sme sa mu poďakovali a veselou cestou vlakom sme sa vrátili „in seminarium nostrum bonum“.

Ján UHNÁK, 2. ročník

Košice

Býva dobrou tradíciou, že Dňom študentstva sme oslobodení od prednášok a tento deň využívame na oddych. Tentoraz pripadol na sobotu, 17. novembra. Po rôznych návrhoch sme sa ako ročník rozhodli, že by sme mohli ísť do Košíc, keďže len málokto z nás tam bol. Aj keď sme museli vstávať ráno o 4. hodine, na nálade nám to nič neubralo. Ako dopravný prostriedok sme si zvolili vlak. V Košiciach sme ako prvý navštívili Dóm sv. Alžbety a práve v tento deň bolo aj 800. výročie narodenia sv. Alžbety. Ďalšie naše kroky smerovali do krypty a na vežu, odkiaľ sa nám naskytna krásna panoráma mesta. Do neďalekej kaplnky, zasvätenej sv. Michalovi, archanjelovi, nás sprevádzal pán kostolník, ktorý nám povedal aj niečo z histórie. Ďalšou zastávkou bol Kňazský seminár sv. Karola Boromejského, kde sme navštívili seminárnu kaplnku a ochotné sestričky nám pripravili niečo pod zub. Počas rozhovoru sme sa ani nenazdali, ako ten čas plynie, a bol čas ísť domov. Cesta späť bola vhodnou príležitosťou spoločne zhodnotiť a podeliť sa so zážitkami prežitými počas tohto dňa. Výlet sme zavŕšili pri spoločnej večeri s pizzou na tanieri.

Tomáš ŠTEFINA, 3. ročník

Veľká Fatra

Väčšina nášho ročníka si za cieľ vybrala vrch Ostrá vo Veľkej Fatre. Nebeský Otec nám požehnal dobré počasie, 30-centimetrovej nádielky snehu sme sa nezľakli, a tak sme sa vydali na cestu.

Počas výstupu sa kvôli „technickým ťažkostiam“ musela časť posádky oddeliť a vybrať si menší cieľ – Blatnický hrad. Vďaka milej, ale nesprávnej rade turistov, ktorých sme stretli, sme namiesto hradu skoro prišli na Kráľovu studňu. Zato druhá časť posádky bola úspešnejšia a v hodine Božieho milosrdenstva úspešne dosiahla cieľ.

Ján KRAUS, 4. ročník

Donovaly

Vidieť tlačenicu je bežné, stačí nejaká dobrá akcia a už to máte... Avšak zažiť tlačenicu na lyžiach nie je takou samozrejmosťou. V snahe odreagovať sa sme sa poľahky zhodli na ciele ročníkového výletu – lyžovačka na Donovaloch. Vtedy ešte nik netušil, že viac ako o atraktívny šport, ktorému punc príťažlivosti pridával skorý dátum (17.11.), sa budeme zase učiť základným ľudským čnostiam. Veľmi rýchlo som si dal predsavzatie, že pokiaľ nebude v prevádzke Nová Hoľa, viac si lístok na vlek či lanovku nekúpim!

Pripadalo mi to celé ako otváranie nového hypermarketu, resp. „tlačenicová akcia“ prírody a Snow parku Donovaly: na kotvu alebo sedačku sa čakalo od 8 do 20 minút. Predstavte si tú náladičku, keď jednu pätnástinu času relaxujete a zvyšok na to čakáte, a to si musíte za to ešte poriadne zaplatiť! Ani ruženec sa modliť, ani nič...

Snáď by to vyriešila MP3, ale tú som nemal, a tak sa mi na tom celom okrem počasia nezдалo nič pekné. Azúrové slnečné nebo tiež akosi v tej mase čakajúcich strácalo význam a bolo len výčitkou: „Mal si ty ísť radšej šliapať na kopec!“ Z času na čas ma z takýchto myšlienok vyrušil nejaký Maďar, v „lepšom“ prípade podliezajúci turniket! A zas tá dilema: Povedať? Nepovedať? V akej reči? Nakoniec som si povedal, že mu dám šancu a keď ho druhýkrát „pristihnem“, vyprevadím ho s takými spôsobmi, nech si ide zalyžovať na Matru.

Takí sme ľudia: Väčšinou máme tendenciu vidieť to negatívne. Čo je ešte horšie, že práve toto negatívne nás neraz v podobe kritiky spája. Taká jednota však nemá budúcnosť.

Onen Maďar mal možno čipovú kartu, len sa mu ju nechcelo vyťahovať. Tak či tak, začal som ľutovať, že som sa ho na to nespýtal, lebo potom som ho už nestretol. Lyžovačka, ak sa to dá tak nazvať, bola pre mňa taká ubíjajúca, že čím ďalej som „relaxoval“, tým som bol psychicky unavenejší. Nepomohlo ani prehodiť to cez palubu, s tým, že nie každý deň je nedeľa. Keď sme sa mali v polovici dňa vystriedať a posunúť celodenný lístok nedočkavým spolužiakom, povedal som si: „Chlapci, dobrú chuť, nezávidím vám to.“

„Pane Bože, som rád, že ma učíš trpezlivosti, ale musí to byť až takto bolestivo? Nedalo by sa to nejako úspornejšie?“ Nakoniec som dospel k záveru, že v živote to tiež nie je ináč a ak sa nenaučím znášať takéto drobnosti, ťažko sa naučím niečo viac. Koľko ľudí nemá zmysel života a ja neviem prijať, že nemám zmysel poldennej lyžovačky! Jedno dievča mi raz povedalo: „Každý večer padám vyčerpaná do postele, ale aj tak mám pocit, že sa nudím.“ Toto bude asi horší stav, ako bol ten môj, keď mne bolo ľúto toho času (to som už mohol mať napísané dva abstrakty z Pavlovej teológie) a pri nude človeku nemôže byť ľúto času, to by už nebola núda.

Po odovzdaní lístka a „povzbudení“ Zdenka, ktorý práve vstupoval do školy trpezlivosti, sme išli osláviť Vilov začiatok „54. obletu okolo Slnka“. Po takom náročnom dni som sa musel odreagovať aj športom – vyšliapal som na Novú Hoľu na skialpoch. Najväčšie ovocie tohto ročníkového výletu ale vidím v tom, že opäť niekto ukázal, čo znamená „blahoslavení chudobní v duchu“. Vlado, sympoš z druhého ročníka, nám ochotne a sám od seba požičal svoje parádne novučičké lyže. Lyžiarky nám odbalil lesknúce sa ešte z obchodu, čím odbalil aj svoje srdce a iste aj moje. Vladi, vďaka! Celý dnešný deň teda potvrdil „objav“ kardinála Fultona Sheena: Každé ráno sa dá začať dvoma spôsobmi: „Bože, zasa ráno!“ alebo druhý: „Dobré ráno, Bože!“ Týmito dvomi spôsobmi sa však dá prežiť aj život. Máš to vo svojich rukách...

MichaLAJCHA, 5.ročník

Akadem

Kroky štyroch bohoslovcov, ktorí chceli zažiť spoločenstvo mladých ľudí, svojich kolegov, študentov vysokých škôl, viedli do Ružomberka na Akadem – Celoslovenské stretnutie vysokoškolskej mládeže. Hneď na začiatku cesty sa vyskytol problém – zmeškali sme autobus. Nedali sme sa však odradiť a do Ružomberka sme sa dostali.

Program začínal svätou omšou, ktorú s prítomnými kňazmi celeburoval páter Vasil Kindja SJ. Potom nasledovalo rozdelenie do skupín a zoznámenie sa. My sme však uprednostnili ubytovanie a večeru u jezuitov. Posilnení večerou sme sa vydali do športovej haly Koniareň, kde sa odohrával celý program, na koncert skupiny Saleziáni. Na druhý deň doobeda mali manželia

Ambrósovci prvú prednášku na tému Odvaha do lásky, cesta odpustenia. Svätú omšu popoludní celeburoval náš pomocný biskup Mons. Tomáš Galis a po nej nasledoval obed či skôr olovrant. Podvečer predniesli kňazi Milan Fula a Andrej Darmo prednášku rozdelenú na dve časti: Identita muža a ženy a Identita muža ako kňaza, po ktorej nasledovala podnetná diskusia. Vrcholom víkendu boli pre nás chvíle v podaní Lamačských chvál, po ktorých sme sa ponáhľali naspäť do seminára, pretože na druhý deň sme mali duchovnú obnovu.

Michal BALÁŽ, 6.ročník

Blažení tí, ktorí vidia dobro tam, kde skutočne je

Každý z nás máme vlastnú skúsenosť s našou ľudskou nedokonalosťou. Sme plní potrieb a núdze a napriek tomu silne tiahnutí smerom k naplneniu svojho života a šťastia. Predmety vôkol nás, najmä tie, ktoré vnímame ako dobré a užitočné, majú niečo spoločné s čiastočkami toho konečného dobra, ktoré hľadáme a predsa nás nedokážu uspokojiť po jedinom dobre v jeho úplnosti. Vskutku, sv. Tomáš Akvinský, odvolávajúc sa na Aristotela, tvrdí, že je to „*dobro, ktoré nás láka, pretože dobro je to, po čom každá vec prahne.*“

Sú blahoslavenstvá dosiahnuteľné?

Čím sú pre nás blahoslavenstvá? Nedosiahnuteľné dobrá - ideály? Prislúbenia toho, čo len príde až po smrti, alebo majú blahoslavenstvá niečo spoločné aj s naším životom už teraz napriek našej nedokonalosti a núdzi, ktorú skusujeme? Nie je jednoduché opísať blahoslavenstvá ako skutočnosť, ktorú kresťan zakusuje už tu na zemi ako predchuť toho, čo v plnosti dostane o niečo neskôr. Zamyslime sa však nad svojím šťastím spoločne.

Recept na šťastie

Šťastie a blaženosť sa dnes nezvyknú rozlišovať. Ich jediným meradlom je osobný pocit, ktorý často vyplýva z užívania tých nepopierateľných dobier, ktoré nám ponúkol technologický pokrok. Je to pocit vlastného osobného uspokojenia, potešenia alebo pôžitku. Naproti tomu klasická koncepcia rozvinutá už v antickom Grécku nám ponúka hlbší rozmer šťastia – eudaimoniou – beatitudo – čo sa dá pochopiť ako dokonalosť života, vytúžená plnosť dobrého života. Teda schopnosť uvedomiť si, že prostredníctvom skúsenosti s konkrétnymi dobrami, ktoré priťahujú našu pozornosť, existuje aj to posledné dobro, vzhľadom na ktoré všetky ostatné dobrá získavajú svoj zmysel.

Dobré skutky – vôňa kvetov – chuť blaženosti

Blahoslavenstvá teda súvisia s plnosťou života, a to už tu na zemi. Prečo? Každé naše rozhodnutie, skutok alebo čin sa netýka iba realizácie konkrétneho dobra, ktoré je mimo nás, ale rozhoduje aj o našej vnútornej identite. Každý môj skutok rozhoduje o mne samotnom. V slobodnom konaní sa vkladá do hry celý človek. Už Demokrates povedal, že „*človek, ktorý spácha nepravosť, je viac nešťastný ako ten, ktorý nepravosť podstúpil.*“

Každý konkrétny skutok teda rozhoduje o tom, akým sa stávam. Ak zoberiem niečo, čo mi nepatrí, nielen že som niečo ukradol, ale súčasne sa stávam zlodejom. Alebo opačne, ak sa zasadím za spravodlivosť, stávam sa spravodlivým, ak hľadám dobro, stávam sa blaženým...

Tým posledným dobrom, tou jedinou skutočnosťou, ktorá uspokojí našu túžbu po šťastí, alebo inak povedané, naša blaženosť, v plnosti *pozostáva v očakávanom videní milujúceho Boha*. Sme stvorení pre tento dokonalý cieľ a naše jednotlivé skutky, ktoré tu na tejto zemi konáme, sú istým spôsobom prípravou na tento akt. Skutky kresťana sú akoby kvety, ktorých vôňa už dáva cítiť chuť ovocia blaženosti, pretože jeho samého robia blaženým. V čnostných skutkoch je to totiž sám Boh, ktorý koná spoločne s nami prostredníctvom svojej milosti a svojho Ducha. A opäť sv. Tomáš v svojom komentári 6. kapitoly Evanjelia sv. Jána hovorí: „V skutočnosti viera je princíp všetkých našich dobrých skutkov; preto veríť, ako je povedané, je dielom Boha v nás. Avšak ak viera je dielom Boha, akým spôsobom ľudia dovíšia Božie diela? Odpoveď znie: „Boh v nás koná naše dobré skutky“.

Na čo my nemáme, na to má Ježiš

Ako dovoliť, aby Boh v nás konal, keď my sme takí nestáli? Je pravda, nie sme schopní v dokonalosti konať to, k čomu nás povoláva Duch Svätý. Máme len jeho závdavky a nie jeho plnosť. Avšak už antickí filozofi poznali jednu zásadu: „*To, čo môže urobiť náš dobrý priateľ, sa dá povedať, že sme istým spôsobom urobili my sami.*“ To, čo teda nemôžeme vykonať my pre vznešenosť cieľov a nedostatok sily, môže vykonať Ježiš vďaka jeho priateľstvu s nami, keď mu odovzdáme svoju slobodu. Naše konanie a každý skutok tak prostredníctvom Ducha Svätého môže získať už teraz účasť na očakávanej blaženosti, avšak, čo je ešte dôležitejšie, my sami sa staneme šťastnými, blaženými.

Boh – sudca alebo Boh – priateľ?

Ak je život založený na vnímaní Boha len ako zákonodarcu a sudcu a nie ako priateľa, potom musíme uvažovať iba o jeho príkazoch a z nich vyplývajúcich povinnostiach. Oveľa dôležitejšími sa stanú otázky: „Ako mám žiť?“ „Kým sa mám stať?“ „Aké prostriedky a akí priatelia mi umožnia stať sa tým, kým sa mám stať?“ Kresťanstvo, to nie sú v prvom rade príkazy a normy – čo ešte môžem urobiť a čo už nesmiem, lebo to už je hriech. To je málo a výsada byť kresťanom je potom často vnímaná iba ako obmedzovanie.

Sledujeme oveľa viac – život dobrý, vydarený, šťastný, v ktorom my sami budeme blažení. Na rozdiel od anjelov, ktorí rozhodli o svojej blaženosti alebo zatratení jediným skutkom mimo zákona času, my o svojej večnej blaženosti rozhodujeme prostredníctvom rôznosti svojich ľudských skutkov, v ktorých môže byť, pokiaľ sú skutočne dobré, cítiť závan prítomnosti Božieho Ducha. A je to On, ktorý nás súčasne na základe svojho priateľstva robí zároveň blaženými.

Blažení tí, ktorým *sa zdá dobrom to, čo dobrom skutočne aj je.*

Diakonská vysviacka

Slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie 8. decembra v našej banskobystrickej diecéze prináša so sebou diakonskú vysviacku – prvý stupeň sviatosti kňazstva.

Diakon je povoláný k asistovaniu biskupovi a kňazom pri slávení Božích tajomstiev, predovšetkým Eucharistie, rozdávať ju, asistovať pri uzatváraní manželstva a požehnávať ho, hlásať evanjelium a kázať, vysluhovať sviatosť krstu, predsedáť pri pohrebných obradoch a venovať sa rozličným charitatívnym úkonom. Diakoni sa celoživotne zaväzujú ak k poslušnosti voči svojmu ordinárovi, k celibátu a ku každodennej modlitbe breviára.

Tento rok boli v banskobystrickej Katedrále sv. Františka Xaverského vysvätení na diakonov štyria naši spolubratia.

K diakonskej vysviacke patrí aj sľub poslušnosti svojmu ordinárovi. Niektorí hovoria, že takáto poslušnosť je dnes už nemoderná, ako by si im to vysvetlil?

TOMÁŠ KUNÍK

Poslušnosť je najobdivuhodnejšou čnosťou, a predsa je tak málo obľúbená. Predovšetkým je pripodobnením sa Ježišovi Kristovi, ktorý sa dobrovoľne, slobodne a totálne daroval Otcovi. Pre mňa znamená zrieknutie sa seba, odovzdanie sa k dispozícii Bohu, ktorý cez predstavených koná v Cirkvi.

Dôležitá je otvorenosť Duchu Svätému. On učí predstavených viest a zároveň uschopňuje podriadených poslúchať. Ktosi múdry povedal, že diabol si vie obliecť falošnú podobu každej čnosti, ale poslušnosť si nedokáže obliecť ani falošnú. Záver je teda jasný: kto poslúcha, ten sa nemýli.

Predstavujeme

XAVER

33

Ako vidíš svoj celibát? Viacerí hovoria, že dnes to už ani nie je možné.

Myslím, že táto otázka by sa skôr hodila pre kňaza, ktorý má už niečo odžité, ktorý spoznal výhody, ale aj úskalia celibátu. Opýtajte sa ma o 30 rokov :). Dnes môžem povedať len to, že sa chcem celý odovzdať Bohu. A to slovo „celý“ zahrňuje nielen moje duchovné, duševné a fyzické schopnosti, ale aj moju sexualitu. Myslím, že celibát je možné žiť aj v dnešnej dobe. Boh neprestal ponúkať tento dar.

MICHAL BALÁŽ

O diakonoch a kňazoch sa hovorí, že majú plné dni. Ako chceš stihnúť každý deň takú potrebnú, a predsa časovo náročnú modlitbu breviára?

V živote diakona a kňaza sa samozrejme okrem povinností a záväzkov vyskytujú rôzne okolnosti, ktoré si vyžadujú tiež určitú pozornosť a starostlivosť a ktoré môžu niekedy zasiahnuť aj do denného poriadku zachovávaného liturgie hodín.

V niektorých situáciách je možné dať prednosť službe druhému či starostlivosti oň, ale zároveň je potrebné dbať na usmernenia Cirkvi. Budem sa teda musieť učiť tieto momenty navzájom zladit' a dúfam, že mi pritom nebude chýbať bdelosť a dobré návyky zo seminára.

ERNEST SVRČEK

Vo svojom premonštrátskom rehoľnom rúchu si tu medzi nami ako biela ovca medzi čiernymi. V čom sa líši tvoje zasvätenie od diecéznych diakonov?

Rovnako ja, ako i moji diecézni spolubratia, prijmem diakonát ako rozmer služby Božiemu slovu a Cirkvi. To, čím sa od seba líšime je jedine moje zasvätenie rehoľnému spoločenstvu, a to doživotnými sľubmi chudoby, čistoty a poslušnosti. I keď musím povedať, že to boli a sú práve moji spolužiaci, ktorí ma naučili hlboko ľudskému spôsobu koexistencie „čiernych“ a „bieleho“, za čo som im nesmierne vďačný.

SIARD DUŠAN SKLENKA,
O. PRAEM.

Za rozhovor ďakuje **Ján UHNÁK, 2. ročník**

BETLEHEMSKÉ SVETLO

Prečo nám je treba svetlo práve z Betlehema?!

Prečo nie svetlo z iných končín sveta?!

Prečo nie svetlo z inej časti zeme?!

Prečo pravé Svetlo sa rodí len v Betleheme?

Betlehem – dom chleba,

odpoveď je celá. –

- Ježiš Kristus, spása – vykupiteľ sveta

tu sa zrodil v jasiach ako malé dieťa.

Preto nám je treba betlehemský chleba.

Vari sa dá umiest' všetka tarcha života,

keď duša s telom vzdychá po jasnej hviezde z neba?

Hviezde z Betlehema?

Betlehemska hviezda – najsvätostnejšia z neba,

ktorá ukázala, že je tu Božie dieťa.

Betlehemské svetlo prevyšuje slnka jas a svit.
Betlehemské svetlo priťahuje bohatých mudrcov,
či väznených a chudobných.

Betlehemské svetlo silnejšie než slnko je.

Betlehemské svetlo ti svojimi lúčmi posvieti,
telo, ducha zahreje.

Keď hľadáš na to Svetlo,
akoby Ti srdce bližšie k Bohu vzlietlo.

Neokončaná radosť, blaženosť,

veď v tvojom živí kľíči nový život, rastie Božia láska, cnosť.

Ďakujem Mu za tento vzácny dar, za Jeho (dobrotu) milosť.

Nič krajšie ako Božie Svetlo vidieť už v malom Dieťati...

Nič krajšie, keď sa to Svetlo počas života z neho nestratí.

A keď aj možno práve teraz nie je v tebe,

neboj sa! Ježiš Ťa čaká... Je pri tebe!

Len otvor okná svojej duše dokorán

a pocítiš moje Svetlo,

som v tebe – JA, Boh sám!

A ty už nie si iba prázdny chrám.

Vitaj doma! Svetlo z Betlehema.

Vitaj doma! Z Teba Cirkev žije celá.

Vitaj doma! Veď tou Cirkvou aj moje srdce je.

Vitaj doma! A navždy sa s Tebou teší raduje.

To Svetlo radosť, pokoj, silu dáva,

keď sa Ti život neznesiteľným stáva.

Keď ďakuješ Bohu za to Svetlo z jasiel,

ďakuj Mu zo srdca, veď si nebo tu na zemi našiel.

Mária BUKOVČÁKOVÁ, Trenčianska Teplá

dodá LÚČ

Celoslovenské
stretnutie mladých

On je živý

1.-3. FEBRUÁR 2008

1. 2. PIATOK
ZAČIATOK o 17.00 h.
HRÁ GOSPELOVÁ SKUPINA
SALEZIÁNI

NITRA
- CHRENOVÁ
ŠH OLYMPIA

ORGANIZUJE
KOMUNITA EMANUEL A BRATSTVO JEŽIŠOVO
katolícka komunita
Jurkovičova 1/7, 949 01 Nitra

Informácie: 0918286314 (od 17.00 do 22.00) onjezivý@emanuel.sk, www.onjezivý.emanuel.sk